

Program for Skien Venstre

2023-2027

Kjære velger

Som kommunens sosialliberale parti er vår visjon for Skien at vi skal sikre alle innbyggerne størst mulig frihet i våre individuelle liv samtidig som vi tar ansvar for hverandre og miljøet. Det er utgangspunktet for Venstres politikk og for dette programmet.

Derfor prioriterer vi barns oppvekst og familiens trygghet. Og derfor vektlegger vi særlig skolen og skolens innhold da denne gir alle innbyggere det grunnlaget som trengs for å kunne leve frie liv, ta selvstendige valg og se muligheter for seg selv og for samfunnet.

Derfor satser vi på kollektivtransport, sykkel, og belønner miljøvennlige valg. Skien må gå foran i klima- og miljøpolitikken, fordi luftforurensning, global oppvarming og miljøskader truer med å svekke livsgrunnlaget vårt og muligheten til å leve gode og frie liv. En kommune som tar vare på naturen, kutter utslipp og rydder opp i forurensing er et bedre sted å bo.

Derfor er vi opptatt av å sikre ytringsfrihet, et fritt kulturliv, og at flere som ønsker det enklere kan skape sine egne arbeidsplasser. Gjennom hele livet skal du merke at du har frihet til å velge de løsningene som du har tro på for deg selv, og slippe å bli utsatt for diskriminering og negativt sosialt press som reduserer din frihet til å leve ditt liv slik du vil leve det.

I dette programmet vil du se at vi er et parti som legger til rette for at alle gode krefter skal kunne gi sitt bidrag til Skien som en grønnere, rausere og mer skapende by.

I en tid der friheten er under stort press, både i Norge og i resten av verden, trengs et parti som står opp for frihet og fellesskap, og mot særinteresseprioriteringer og enkle populistiske løsninger. Når du velger Venstre, er du med og støtter opp om de grunnleggende liberale verdiene:

Toleranse, åpenhet og inkludering.

SKOLE OG BARNEHAGE

Målet er en god oppvekst for alle barn. Skien Venstre satser på barnehage og skole.

Flertallet av barn og unge i våre barnehager og skoler opplever mestring og trivsel. Det er likevel urovekkende mange som strever med livene sine og skolene melder om store utfordringer i skolehverdagen. Å etablere og vedlikeholde gode læringsmiljøer og arbeidsmiljø for barn, unge og voksne er viktig og ressurskrevende.

Skien Venstre mener Skienskolene ut fra dagens utfordringer er underbudsjettet. Vi vil derfor prioritere å øke budsjetttrammen for kommunalområde oppvekst.

Både elever og lærere skal oppleve utvikling, glede og mestring i skolehverdagen. Elevene er forskjellige og skolen skal legge til rette for sosial og faglig utvikling, motivasjon og lærelyst for alle elever. Det er stort behov for et bredt sammensatt støtteapparat som følger opp barn og unges ulike utenom-faglige behov slik at lærerne kan ha fokus på faglig oppfølging. Kvalitet i barnehagene må sikres ved at pedagog- og bemanningsnormen oppfylles fullt ut.

Skien Venstre vil ikke detaljstyre barnehager og skoler. Vi mener det er positivt å utnytte eksisterende handlingsrom innenfor lovverk, forskrifter og lokale rammebetingelser. Vi vil at skolene skal ha metodefrihet og metodeansvar, være leksebevisste, og åpne for forsøk, som å prøve ut varianter av leksefrihet.

Skien Venstre vil

- De første årene i skolen er grunnleggende. Begynneropplæringen må derfor styrkes med større lærertetthet og bedre tilrettelagte klasserom. Utsatt skolestart bør alminneliggjøres
- Mange praktisk flinke elever opplever skolen for teoritung, og mange barn og unge lever et stillesittende liv. Praktisk/estetiske fag og fysisk aktivitet bør derfor gis større plass i undervisningen. Dette forutsetter kompetanse og hensiktsmessige lokaliteter og utstyr.
- Åpne for at skoler som ønsker kan prøve ut en «linje» med stor andel praktiske fag på 9. og 10. trinn, ved å omdisponere valgfag og en viss andel andre timer.

- Opplæringen skal være tilpasset den enkelte elev, enten eleven trenger ekstra hjelp eller større utfordringer.
- Skolene skal kunne velge både digitale og analoge/trykte læremidler. Lærebokbudsjettet må styrkes.
- Adferdsproblematikk, mobbing og skolevegring er problemområder i skolen i dag. For å møte dette trengs ansatte med ulik kompetanse og et sammensatt støtteapparat på klasse-, skole- og kommunenivå for å følge opp barn og unges utenomfaglige behov. Også frivillige organisasjoner kan trekkes inn i dette arbeidet.
- Det bør være både mannlig og kvinnelig miljøterapeut ved et flertall av skolene.
- Støtte differensiering og omorganisering av spesialpedagogisk arbeid
- Prøve ut virkemidler for å få bedre kjønnsfordeling blant ansatte i barnehage og skole
- Barn skal få barnehageplass rett etter endt foreldrepermisjon.
- Overganger kan være vanskelige. Rutinene ved overgang fra barnehage til skole, barneskole til ungdomsskole og ungdomsskole til videregående skole må derfor kvalitetssikres.
- Kulturskolen kan gi barn og unge verdifulle impulser. Samarbeid og erfaringsutveksling mellom kulturskolen og barnehage/skole bør derfor bli tettere.
- Kultur og fritidsaktiviteter for barn og unge er en viktig del av av deres oppvekst. Organisatorisk bør dette derfor i kommunen overføres til kommunalområde oppvekst.
- Barn og unge er hele kommunens ansvar. Derfor må tverretattlig, forebyggende omsorgsarbeid for barn og unge utvikles og etterleves slik at vanskeligstilte barn tidlig får den hjelpen de har behov for. Samarbeid på tvers av etater for å forebygge og hjelpe støttes og utvikles
- Det søkes gjennomført stemmerett for 16-åringer ved neste kommunevalg

HELSE OG VELFERD

Forebygging og folkehelse

God helsepolitikk forebygger og rehabiliterer der den kan, pleier og reparerer der den må. Grunnlaget for god folkehelse legges utenfor helsevesenet. Skole, arbeid, sosialt liv og aktiviteter i nærmiljøet er helsefremmende og sykdomsforebyggende.

Kommunen må tilrettelegge for møteplasser og bistand som oppleves tilgjengelig også for de som opplever utenforskap.

Eldre og de som er uføre skal møtes med respekt og oppfordres til å bruke sin kunnskap, kompetanse og erfaring i ulike roller i samfunnet så lenge den enkelte har evne til det.

For Skien Venstre henger helse, ernæring og miljø nøye sammen. Muligheten for å ta hensiktsmessige valg i hverdagen kan forebygge blant annet livsstilssykdommer.

Omsorg for eldre og andre med hjelpebehov

Venstre vil gi alle muligheten til å ha styring over eget liv.

Det må tilrettelegges og veiledes bedre for at flest mulig skal kunne bo hjemme og i hovedsak være selvhjulpne så lenge som mulig. Da må vi forebygge mer og gi hjelp slik at hjemmet fungerer både for den som bor der og for hjelperne.

Flere og mer komplekse helsetjenester skal utføres av kommunen, og det er nødvendig med økt og variert kompetanse for å løse oppgaver på en god måte. Skien skal aktivt bruke velferdsteknologi og innovasjon ved behandlingsformer, og bedre kommunikasjonen mellom bruker/pårørende og tjenestene.

Skien Venstre vil

- Helsetjenestene blir bedre med et mangfold av offentlige, private og ideelle aktører. Dette kan bidra til innovasjon og nytenkning. Derfor vil vi være åpne for både offentlige og ideelle og private tilbydere.
- Heltidsansatte i helse- og omsorgssektoren gir bedre kontinuitet og opplevelse for brukerne
- Det må jobbes målrettet med gjennomgang av oppgavefordeling og kompetanseheving av helsepersonell
- Eldre og syke som ikke kan bo hjemme må sikres et godt tilbud i omsorgsbolig med tilknyttet hjelpepersonell eller sykehjem

- For å sikre god kommunikasjon og informasjon bør det opprettes «samarbeidsutvalg» på sykehjemmene hvor det sitter både ansatte, pårørende og politikere.
- På institusjoner med eget kjøkken bør brukere involveres så langt som mulig i matlaging og måltider, og på sikt bør det etableres eget kjøkken på institusjonene.
- Det blir flere eldre eldre i tiden framover. Det er derfor viktig at utvidelsen av Lyngbakken sykehjem gjennomføres så fort som mulig.
- Vurdere om det er behov for noe mellom å bo hjemme og å bo på sykehjem: omsorgsboliger med fast bemanning i nærheten
- Befolkningsutviklingen viser at det blir flere eldre eldre i årene som kommer. Det må derfor settes av areal til et nytt sykehjem.
- Lindrende enhet skal beholdes og videreutvikles.

Tidlig innsats og lavterskel tilbud mot rus og psykiske plager

Psykiske helseplager er en stor folkehelseutfordring for alle aldersgrupper, og i økende grad for barn og unge som opplever psykiske plager som hemmer dem i hverdagen.

Skien Venstre vil styrke det forebyggende arbeidet med lavterskeltilbud. Man må tidlig bruke et bredt spekter av virkemidler og legge en helhetlig plan for den enkelte som sliter med psykiske helseplager og/eller har en rusproblematikk.

Alle kommuner er pålagt å ha en rådgivende enhet som skal ta imot personer som ilegges oppmøteplikt som vilkår for betinget påtaleunntatelse i saker som handler om bruk og besittelse av narkotika.

Rådgivende enhet sitter med viktig kompetanse og kunnskap og Skien Venstre mener at disse også bør være et kontaktpunkt for pårørende, bekymrede i nettverk rundt personer som har rusutfordringer eller unge og voksne som er bekymret for eget rusbruk. For de unge er det viktig med et alderstilpasset tilbud. Helsepsykiatere, miljøarbeidere og psykologer må også kunne henvise til videre hjelp i de rådgivende enhetene og disse må kunne tilby hjelp og oppfølging til ungdom uten at det er knyttet til påtaleunntatelse.

Dette kan sikre en kanskje avgjørende oppfølging av de som har et rusproblem eller som er på vei inn i en rusavhengighet, men som enda ikke har fått en kriminalsak rettet mot seg.

Lokal og nasjonal ruspolitikk må gi rusbrukere muligheten til å håndtere sin rusavhengighet framfor å straffes. Venstre vil gi en bedre rusomsorg ved å redusere ventetiden for behandling og være åpen for bruk av frivillige aktører på rusfeltet.

Straff for bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk har bidratt til stigmatisering, marginalisering og sosial utstøting. Derfor ønsker vi at Skien kommune i likhet med en rekke andre byer i Norge ser på muligheten for å innføre en lokal og forenklet rusreform, slik man har tatt initiativ til i Kristiansand, Trondheim, Oslo, Bærum og Bodø.

Skien Venstre vil

- At det utarbeides en ruspolitisk handlingsplan med en redegjørelse for dagens situasjon innenfor forebygging og behandling og hvor ressursbehovet framover blir synliggjort og plan lagt framover. Rusreformens intensjon om å gå fra straff til hjelp på rusfeltet skal ligge til grunn. Det vil være et mål å behandle handlingsplanen i løpet av 2024
- Videreutvikle og styrke kvalitet, kapasitet og kompetanse innen psykisk helse og rusarbeid, for å kunne møte de økte kravene som følger av samhandlingsreformen
- Ha økt fokus på, og styrke ettervern, med dagtilbud og kvalifisert personell for tidligere rusmisbrukere. Det er også behov for rusfrie aktivitetstilbud på kveld og helg og å etablere et værested for rusavhengige
- Ha et godt tilbud om legemiddelassistert rusbehandling (LAR), som inkluderer nye former for substitusjonsbehandling. Ingen egenandel
- Styrke ordningene med ressursteam som skal sikre gode helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusavhengighet

KLIMA, NATUR, MILJØ, ENERGI OG SAMFERDSEL

Klimaet og miljøet på jorda er vårt alles ansvar og landegrenser betyr lite. Norge må ta sitt ansvar og vi i Skien må ta vår del. Utslipp av klimagasser må reduseres betydelig for å hindre oppvarming på jorda. Forurensing og nedbygging av natur må hindres for å stoppe reduksjonen i artsmangfoldet på jorda, at pollinerende insekter dør ut, og at jord og hav blir ubrukbare som matfat for menneskene.

Politiske standpunkter når det gjelder klima, miljø, natur, energi og samferdsel henger nøye sammen.

Skien Venstre vil

Klima

- For å redusere klimagassutslipp må kommunen bruke nullutslippskjøretøy
- For å redusere klimagassutslipp og verne miljøet må disse hensyn gis betydelig vekt ved anbudsinnbydelser og andre innkjøp i kommunen
- For å redusere klimagassutslipp må kommunens klimabudsjett og -regnskap brukes aktivt i planlegging
- For å hindre nedbygging av myr og andre arealer, som binder mye karbon, må disse kartlegges

Skien Venstre vil

Natur og miljø

- For å opprettholde matproduksjon og styrke selvforsyningsgraden må dyrkbar mark ikke bygges ned
- For å opprettholde artsmangfoldet må mer gammel skog og andre verneverdige naturtyper og områder hvor det finnes rødlistede arter vernes
- For å bidra til en reinere Oslofjord må avrenningen fra landbruket reduseres og ingen kloakk fra husholdninger og bedrifter må gå urensset ut i Skiensvassdraget og videre ut i Oslofjorden
- For å spare energi, redusere klimagassutslipp og bygge ned mindre natur må minst 80 % av ny boligbygging skje innenfor bybåndet (som strekker seg fra

Gulset, via sentrum og på begge sider av elva til grensen mot Porsgrunn). Derved blir behovet for biltransport mindre

- For å bidra til overlevelse av livsviktige pollinerende insekter må kantslått begrenses og det må sikres grønne korridorer og «grønne lunger» og «100 meterskoger» bevares, hvilket også sikrer områder for lek og fritid
- For å redusere vårt overforbruk av jordas ressurser må vårt avfall og det vi ikke lenger trenger i stadig større grad ombrukes eller gjenvinnes. Dette gjelder også i kommunen, f.eks. møbler
- For å redusere plastforurensingen i naturen må forurensingen fra kunstgressbaner samles opp
- For å sikre almen tilgang til vannfronten må det være en byggeforbudssone langs vannkanten

Skien Venstre vil

Samferdsel

- For å få ned klimagassutslippene må framtidig økning i persontrafikk skje med kollektivtrafikk, sykkel og gange, og prisen på bussbilletter må holdes lav. Skien kommune må derfor være aktiv for å forhandle fram en ny byvekstavtale med staten. Dette innebærer fortsatte bompenger.
- For å få ned klimagassutslippene, styrke folkehelsen og bedre sikkerheten for gående og syklende, må det bygges flere gang- og sykkelveier, og rene sykkelveier, bl.a langs Skotfossveien, Hoppestadveien, Luksefjellveien og etableres gang-/sykkel-/turvei langs Skienselva, og gang- og sykkelbru over Bryggevannet fra Skien Brygge til Klosterøya.
- For å øke tilgjengeligheten til bruk av tog må det bygges et togstopp i fjellet øst for Landmannstorgparken
- For å bedre framkommeligheten og få vekk mye trafikk fra bolig-gater må det bygges en ny trase på Riksvei 36 fra Skyggestein til E18, som 2-feltsvei, uten kryssende trafikk, og uten å bygge ned dyrka mark
- For å redusere reisetiden med tog og muliggjøre flere avganger må det bygges dobbeltspor på Vestfoldbanen fram til Skien

- For å øke bruken av tog må det kjøres 2 tog i timen fra Skien til Vestfold/Oslo, dersom det er teknisk mulig uten dobbeltspor
- Elbilandelen i Grenland har nå kommet så langt at bompengesatsen for elbiler og andre utslippsfrie kjøretøy nå kan økes fra 0 til 50 %, idet også disse bilene sliter på veiene.
- Kommunale parkeringsplasser i sentrum et et knapphetsgode. Elbiler og andre utslippsfrie kjøretøy bør derfor betale full parkeringstakst på kommunale parkeringsplasser

Skien Venstre vil

Energi

- For å spare på energi må arbeidet med energisparetiltak (ENØK) i kommunale bygg og anlegg fortsette, og det må bygges flere solcelleanlegg på kommunale bygg, parkeringsplasser etc.
- Fordi det etter hvert kan bli knapphet på energi vil vi ha en åpen holdning til etablering av vindkraftverk og solkraftverk, under forutsetning av at tilstrekkelige miljøhensyn er ivaretatt, og fortrinnsvis i tilknytning til allerede utbygde områder eller områder regulert til utbygging
- Som et bidrag til å skaffe mer energi må det tas i bruk grunnvarme i kommunale bygg, og jobbes for å få inn i bestemmelser til reguleringsplaner mulighet for å kreve bruk av grunnvarme
- For å øke produksjonen av energi jobbe for, via kommunens eierskap, at Skagerak Energi energiøkonomiserer gamle kraftverk
- Fordi det etter hvert kan bli knapphet på energi være åpen for at små modulære kjernekraftreaktorer kan bli en del av energimixen

NÆRING OG VERDISKAPING

Skien er en lavinntektskommune. Det har betydning for muligheten for å kunne tilby gode og fullverdige tjenester til innbyggerne. Å kunne tilby attraktive arbeidsplasser er derfor det viktigste virkemidlet for å skape vekst og trivsel.

Så lenge inntektssystemet er som i dag, mener vi det er uforsvarlig å fjerne eiendomsskatten. Men Skien Venstre ønsker i inneværende periode å redusere eiendomsskatten for næringsvirksomhet, og å øke bunnfradraget,

Venstre vil arbeide for etablering av offentlig eller privat høyskole / høyere utdanning i kommunen.

Et omstillingsdyktig, innovativt og lønnsomt næringsliv må til for å opprettholde og utvikle velferdssamfunnet. Kjernen i Venstres næringspolitikk er å ha gode, generelle rammevilkår for alle deler av næringslivet. Venstre ønsker små og mellomstore virksomheter i kommunen og ønsker å tilrettelegge for det, ved bl.a. å styrke kompetansen i næringsavdelingen og i administrasjonen for øvrig, og vektlegge effektiv, rask og serviceinnstilt saksbehandling i alle ledd.

For å få til en positiv nærings- og arbeidsplassutvikling i Skien må viktige rammebetingelser på plass. Grenland fungerer på mange måter som ett felles bo- og arbeidsområde. Skien Venstre er positive til kommunesammenslåing. Hensiktsmessig og funksjonell arealtilgang og god infrastruktur for kommunikasjon, også digital kommunikasjon, er grunnleggende forutsetninger for næringsutvikling. Det er også energitilgang og nettkapasitet. Skien Venstre vil legge vekt på naturhensyn når det skal bygges ut fornybar kraft i kommunen. Ved knapphet på energi, er prioritering av energi uunngåelig.

Skien Venstre vil

- Et næringsliv som samarbeider, utveksler kunnskap og kompetanse og drar veksler på hverandre er viktig, da dette bidrar til innovasjon og positiv næringsutvikling. Kommunens næringsavdeling må aktivt bidra til dette.
- Næringslivet må sikres plass til å utvikle seg ved at kommunen sikrer nok arealer til forskjellige typer næringer
- Klima- og miljøhensyn er viktig for vår framtid. Det må derfor lønne seg å ta valg som fremmer klima og miljø.
- Drivkraft og initiativ hos borgerne må verdsettes ved åpenhet for å konkurransenutsette enkelte kommunale virksomhetsområder, der dette vil kunne skape en motiverende og positiv "konkurransesituasjon" om å gi gode tjenester til innbyggerne. Dette vil være mest aktuelt på områder hvor det er mulig å ha

kommunal og privat virksomhet ved siden av hverandre. Det må sikres at kommunen har god bestiller- og kontrollkompetanse

- Rask veiledning og saksbehandling i kommunen er viktig og næringsavdeling, byggesaksavdeling, planavdeling, etc. må derfor sikres nok kapasitet
- Kommunalt næringsarbeid skal primært rettes mot rammevilkår.
- Kommunens næringspolitikk og drift må ikke virke konkurransevridende
- Samarbeid mellom offentlige og private aktører kan være positivt og må baseres på tydelig ansvarsfordeling
- Sentrale kommunale formålsbygg må plasseres slik at de blir drahjelp for en positiv nærings- og byutvikling
- Alle innbyggere i Skien må sikres mobildekning/ bredbånd der de bor
- Bredt sammensatte styrer i offentlig eide selskaper er viktig for lønnsomhet og effektivitet og valgene må forberedes av en valgkomite og slik at selskapets politiske og faglige kompetansebehov blir godt ivaretatt
- Kommunens eiendomsselskap Kontorbygg AS bør konsentrere sin aktivitet til sentrumsutvikling og primært å tilrettelegge for næringsvirksomhet

KULTUR OG FRIVILLIGHET

Kultur har en egenverdi. Kommunal kulturpolitikk og privat og frivillige kulturvirksomheter fremmer kreativitet, samfunnsengasjement og toleranse. Tilgang til kulturarenaer og kulturopplevelser bidrar til sosial utjevning, bedre folkehelse, næringsvirksomhet og økonomisk verdiskaping i kommunen. For å bevare et levende og inkluderende kulturmiljø er det nødvendig med offentlig tilrettelegging og stimulering av engasjement, tilhørighet og kreativitet.

Venstre mener det er viktig å legge til rette for frivillig innsats. Frivillig arbeid er en solid bærebjelke i vårt nærmiljø. Mer frivillighet og engasjement gjør kommunen vår til et bedre sted å bo.

Venstre vil at bydelene skal ha fritidsklubber som gir ungdom mestringsopplevelser og er holdningsskapende blant annet ved å motvirke rus, rasisme og vold. Vi mener at barn og unge må ha mulighet til å være selvorganiserte og skape sin egen

ungdomskultur. Kommunens ungdomsarbeid må koordineres med frivillige organisasjoner og kommunen bør ta en aktiv tilretteleggerrolle uten å fortrenge frivillighet.

Et godt bibliotektilbud forutsetter tilgjengelighet, at biblioteket er velutstyrt, teknologisk oppdatert og bemannet med kvalifisert og engasjert personale. Ved å løfte bibliotekene som debattarena og stimulere til bred medvirkning styrkes sosiale nettverk og kulturfeltet åpnes for flere mennesker.

Skien Venstre vil

- Allsidig og inkluderende fysisk utvikling er viktig for barn og unge. Idrettsforeninger som driver inkluderende all-aktivitetstilbud bør sikres støtte.
- Barn og unges fritid blir mer og mer organisert. Det er viktig å sikre arenaer for egenorganiserte fritidsaktiviteter for barn og unge.
- Bydelshusene er viktige samlingspunkt og aktivitetsarenaer. For å bidra til mer engasjement og egenaktivitet bør driften i større grad basere seg på frivillig arbeidsinnsats og utlån/utleie av lokaler til foreninger og aktivitetsgrupper.
- Mange pensjonister har ledig kapasitet til å hjelpe, mens andre har behov for hjelp. Det bør derfor tilrettelegges for en sentral hvor frivillige kan tilby hjelp og de som har behov for hjelp kan melde dette
- Det er mange med utenlandsk bakgrunn i Skien. Kommunen må derfor i alt sitt arbeid ivareta et inkluderingsperspektiv.
- Kommunen må fremme inkludering og integrering. Det må kreves også av organisasjoner som mottar kommunal støtte at man arbeider bevisst med dette. Dette må redegjøres for i årsrapporter. Kommunen må støtte opp om trosfrihet og Pride-markeringer.
- Innføre digitale aktivitetskort for alle barn i definert aldersgruppe som er like for alle, og kan fylles på av kommunen og andre
- Bibliotekene er et viktig lavterskel kulturtilbud som bør være søndagsåpne og meråpne.
- For at det skal være mulig for kulturskolen og frivillige organisasjoner å bruke Ibsenhuset bør deler av det kommunale tilskuddet øremerkes for å senke leieprisene i Ibsenhuset

- Gaming/dataspilling bør behandles på linje med andre idretts- og kulturaktiviteter med tanke på tilrettelegging og stønader
- Noen familier har en utfordrende økonomi. Vi har derfor «kontingentkassa» og «fritidsfondet» hvor det kan søkes tilskudd fra. Dette må administreres på en enkel og effektiv måte slik at alle barn og unge kan delta på fritidsaktiviteter.
- Videreutvikle bibliotekfilialene på Klyve og Gulset som møteplass og arena for inkludering, også ved tettere samarbeid med frivillige organisasjoner
- Etablere små bibliotek på bydelshusene
- Utvikle en felles kulturkalender i Skien
- Støtte Telemark symfoniorkester og Skien kirke som konsertarena
- Henrik Ibsen var født og vokste opp i Skien. Denne arven må ivaretas på en god måte. Venstre støtter opp om kommunens Ibsen-strategi, og vil iverksette strakstiltak, som å lage en Ibsen-kultursti i sentrum.
- Ibsen Venstøp, Ibsengården i Snipetorp og Skien kirke er interessant for turister. De må derfor i størst mulig grad være åpne for publikum i sommerhalvåret. Det må derfor avsettes timeressurser til å føre tilsyn, åpne og lukke.
- Skien var en middelalderby. Vi må ta vare på den nasjonale kulturarven vi har i Skien og fortelle om den på informasjonstavler.
- Vi har gammel bebyggelse i Skien som skaper identitet og særpreg. Dette må tas vare på, og nybygg må tilpasses og oppfylle estetiske krav.
- Brekkeparken er en perle i Skien, som fortsatt må ha fri inngang.

Utfordringer med utenforskap og lavinntekt i Skien kommune

I samfunnsdelen til Skiens kommuneplan anslås det at ca 10.000 av våre innbyggere av ulike årsaker står utenfor skolegang og arbeidsliv. Mange av disse er uføre på grunn av sykdom og ulike former for handicap og skader. Men mange har arbeidsevne, helt eller delvis, som ikke blir benyttet. Ikke minst gjelder dette mange unge. Dette er en stor utfordring fordi det er meningsfylt for mennesker å ha en jobb å gå til, og fordi samfunnet trenger arbeidskraft.

Det er også en stor andel barn i Skien som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, ca. 18 %. Dette kan bidra til at barn faller utenfor i skole og fritid, og føre

til vedvarende utenforskap. Dette er uakseptabelt. For Skien Venstre er det viktig at alle barn får de samme mulighetene i livet, både gjennom en inkluderende skole, tilgang til fritidsaktiviteter og sosiale fellesskap. Derfor vil Venstre arbeide for å øke barnetrygden for alle. Vi vil styrke lokalsamfunnene i hele kommunen med fokus på trygge oppvekstmiljø til barns beste.

Skien kommune skal kjennetegnes av forutsigbare rammer for å oppnå en næringsutvikling som er variert, lønnsom og bærekraftig. Det danner grunnlaget for et velfungerende og variert arbeidsmarked og jobbmuligheter for mange. «Skiensmodellen» i arbeidslivet skal følges. Denne motvirker lønnsdumping og svart arbeid. Næringslivet må utfordres og oppmuntres til å ansette tilstrekkelig antall lærlinger, ha praksisplasser, eventuelt med støtte fra NAV, og lignende ordninger.

Skien kommune som arbeidsgiver må gå foran som et godt eksempel som en inkluderende arbeidsgiver, med en bevisst holdning til å inkludere minoriteter og mennesker med en redusert arbeidsevne, slik at folk kommer inn på arbeidsmarkedet, ved lærlingplasser, praksisplasser, styrke norskopplæringen, jobbsøkerkurs for ungdom etc.

Skien Venstre vil

- At færrest mulig barn skal vokse opp med familiefattigdom. Kommunen må legge en langsiktig plan for å oppnå dette
- At kommunen har en bevisst og inkluderende holdning til rekruttering og ansettelser, og som arbeidsgiver følger opp statlige anbefalinger om at minst én kvalifisert søker med hull i CV-en skal innkalles til intervju (slik som for søkere med funksjonsnedsettelse) og kan ansettes dersom hen er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte
- Øke antall lærlingeplasser i kommunen og i samarbeid med NAV / KIE og sosiale entreprenører satse mer på målrettede jobbsøkerkurs for ungdom
- At midlertidige lønnstilskudd nyttes i større grad enn nå
- Videreutvikle økonomiske og sosiale rådgivningstjenester til arbeidsinnvandrere
- Jobbe for at undervisningen av fremmedspråklig ungdom kan skje i regi av de videregående skolene og ikke i den kommunale norskopplæringen, for å få til bedre integrering av ungdom
- Styrke introduksjonsordningen og norskopplæringen for fremmedspråklige
- Styrke kommunens boligpolitikk med et tydelig barneperspektiv. Styrke boligsosialt arbeid inkl. ordningen «fra leie-til-eie» og bostøtteordninger som i større grad prioriterer barnefamilier.
- At NAV skal ha god barnefaglig kompetanse. Vi vil tydeliggjøre NAV sin plikt til å veilede og gi praktisk bistand slik at familier sikres en god nok bosituasjon

- Sørge for at det finnes alternative mestringsarenaer for de som faller utenfor og slik at alle barn og unge har et kvalifiserende og tilrettelagt tilbud på dagtid.
- Legge til rette for barn og unges egen- organiserte fritidsaktiviteter og smale aktivitetsønsker og involvere barn og unge for å skape treffsikre løsninger
- Arbeide for å utvikle en aktivitetsapp etter modell fra Asker med rabatter og kontingentstøtte for barn og unge i lavinntektsfamilier, med mål om at alle mellom 10 og 18 år skal få denne
- At det alltid skal være penger i kommunens «kontingentkasse» og «fritidsfondet»
- Tilby kommunale lokaler, som skolebygg og bydelshus, til bruk for fritidsaktiviteter og frivillige organisasjoner
- Tilby svømmeundervisning til voksne og benytte dette som ordning for inkludering og integrering
- Stille krav om at alle organisasjoner som mottar støtte fra kommunen jobber med inkludering

LANDBRUK OG DISTRIKT

Vi bor i en av Telemarks største landbrukskommuner med et høyproduktivt og allsidig jordbruk, husdyrbruk, hagebruk og skogbruk. Der vi for 100 år siden hadde mer enn 1000 aktive brukerfamilier, er det nå under 200 tilbake. Venstre vil bidra til at sysselsettingen i disse næringene kan opprettholdes - og at det kan bo folk på alle bruka. Det er med på å holde produksjonsmiljøene vedlike, samtidig som det er viktig for å beholde en spredt bosetting og et høyt faglig produsentmiljø - og god kvalitet på produktene. Det er også viktig for Venstre at landbruket gjennom sine driftsformer tar vare på et biomangfold som gjør landbrukets arbeidsplasser langsiktige og robuste. Venstre vil oppmuntre bøndene til å starte tilleggsnæringer knyttet til mulighetene på bruket og egen kompetanse.

Venstre mener bøndene har avgjørende innflytelse på sitt nærmiljø og naturmiljøet i kommunen vår. Det er viktig for Venstre å arbeide for at biomangfoldet i kommunen opprettholdes og tas vare på med bevisste tiltak og driftsmetoder i jordbruk og skogbruk. Det samme gjelder næringsbalansen i jord- og skogbruk som skal hindre forurensning av vassdrag og bidra til å ta vare på utrydningstrua arter. God forvaltning av jaktbart vilt, elg, hjort, rådyr m.m., med mål å ha friske bestander er viktig.

For Venstre vil det være viktig å bidra til gode veier, digital infrastruktur og kollektivtrafikk for å kunne opprettholde næringer og gode bomiljøer også utenfor bysentrum. Likeledes å legge til rette for fritidsaktiviteter i skog og utmark.